

Makumbusho ya Neema

SABATO MCHANA

Soma kwa Ajili ya Somo la Juma Hili: *Yoshua 3, Hesabu 14:44; Luka 18:18-27; Yoshua 4; Yohana 14:26; Waebrania 4:8-11.*

Fungu la Kukariri: “Kwa sababu Bwana, Mungu wenu aliyakausha maji ya Yordani, mbele yenu, hata mlipokwisha kuvuka kama Bwana, Mungu wenu, alivyoitenda Bahari ya Shamu, aliyokausha mbele yetu hata tulipokwisha kuvuka; watu wote wa duniani wapate kujua mkono wa Bwana, ya kuwa ni mkono wenye uweza, ili wamche Bwana, Mungu wenu, milele” (*Yoshua 4:23, 24*).

Afisa polisi alitoa ishara. Ilimpasa John kuegesha gari pembeni. Afisa akaomba kuona leseni ya udereva, na wakati huo huo, John akatambua kwamba alikuwa ameacha pochi yake, ikiwa na leseni yake ya udereva, ofisini. John alielezea kilichotokea, na yule afisa akaulizia juu ya kazi ya John. John akamwambia kwamba yeye ni profesa. Yule afisa alipompatia John tiketi, alimwambia asiifikirie kama faini.

Akasema, “Hii ni ada ya mafundisho. Watu wanapotaka kujifunza kitu fulani, huwa wanalipa ada. Hii ni ada ya mafundisho kwa ajili ya kujifunza kutokusahau leseni unapokwenda kuendesha gari. Uwe na siku njema profesa!”

Kama wanadamu, huwa tunao mwelekeo wa kusahau vitu ambavyo haviko machoni mwetu wakati wote. Huwa tunasahau kujibu simu tulizopigiwa, kujibu nyaraka pepe, kumwagilia mimea, kutuma salamu za kuwatakiya heri wanaoadhimisha sikukuu za kuzaliwa, nakadhalika. Orodha huwa ndefu. Hata hivyo, kusahau juu ya mahitaji yetu ya kiroho, kunaweza kuwa na matokeo ya kutisha zaidi kuliko kupigwa faini, hasa kwa sababu tunashughulikia kile ambacho hasa ni majaliwa yetu ya milele.

Hebu tujifunze juu ya kuvuka Yordani kulikofanywa na Waebrania na tuone kile tuwezacho kujifunza kutokana na uzoefu wao.

**Soma somo la juma hili ukijiandaa kwa Sabato, Oktoba 18.*

Kuvuka Yordani

Soma Yoshua 3:1-5 na Hesabu 14:41-44. Kwa nini Mungu aliwataka Waisraeli wajiandae kwa namna ya pekee kwa kile kilichokuwa kimekaribia kutokea?

Hii ndiyo mara ya kwanza sanduku la agano linatajwa katika kitabu cha Yoshua. Hadi kufikia wakati huu kwenye maelezo ya Agano la Kale, Sanduku la Agano lilikuwa likionekana katika muktadha wa hema takatifu (*Kut. 40:21*); katika safari ya wana wa Israeli wakitokea Sinai (*Hesabu 10:33-36*); na kwenye jaribio ambalo halikufanikiwa la kuanza kuitwaa Kanaani (*Hes. 14:44*). Hiki kilikuwa kitu kilichokuwa kitakatifu zaidi kwenye hema takatifu ya Waisraeli na kilikuwa kikibeba vitu vitatu, kila kimoja kikionesha uhusiano pekee kati ya Israeli na Mungu: (1) Mabamba yaliyokuwa na Amri Kumi; (2) Fimbo ya Haruni, aliyekuwa kuhani mkuu wa kwanza; na (3) Kopo lenye mana (*Kut. 16:33; Ebr. 9:4*).

Lile sanduku na yale maandalizi ya kuuvuka Yordani viliwakumbusha Israeli kwamba wasingeingia Kanaani kwa namna yao tu na wakati wao. Ushindi ungepatikana kama tu wangepuata njia ya Mungu na ratiba yake. Mungu - anayeelezewa kama aliyeketi kwenye kiti cha enzi juu ya makerubi yaliyokuwa yakilifunika sanduku la agano (*Kut. 25:22; Hes. 7:89*), na ambaye matendo Yake yakitambulishwa kwa matendo ya lile sanduku - anaingia Kanaani akiwa mbele ya Waisraeli kama anayeongoza katika ule ushindi.

Neno lililotafsiriwa "takaseni" (*Yos. 3:5*) au "wekeni wakfu" linarejea kwenye mchakato wa utakasaji uliofanana na kile makuhani walichokuwa wakikifanya kabla ya kuanza huduma yao kwenye hema takatifu (*Kut. 28:41; Kut. 29:1*) na kile watu wa Israeli walichofanya kabla ya udhihirisho wa Mungu pale Sinai (*Kut. 19:10, 14*). Huku kujiweka wakfu kulihusisha kutupilia mbali dhambi na kuondoa uchafu mwingine wote wa kikaida. Agizo hilo linaonekana kwenye Hesabu 11:18, likihusianishwa na muujiza wa Mungu uliokuwa umekaribia. Maandalizi ya namna hiyo yalihitajika pia kabla mapambano hayajafanywa kwenye vita (*Kum. 23:14*). Kabla Mungu hajawapigania Israeli kwenye vita, ilikuwa ni lazima waoneshe utiifu wao Kwake na kumtumainia Yeye kama Kamanda wao.

Muujiza wa kuvuka Yordani ulikuwa uwahakikishie Waisraeli kwamba ahadi ya Mungu ya kuwasukumia mbali watu hawa waliokuwa kwenye nchi hii ingefaa kuaminiwa. Yeye aliyeweza kuwapatia uhakika wa kupita mahali pakavu ndani ya Yordani angeweza pia kuwapatia zawadi ya ile nchi.

Mungu hagawanyi maji ya Yordani kila wakati. Namna Zake za kuingilia kati haziko wazi hivyo siku zote. Unadhani tunawezaje kujenga maandalizi ya kiroho ili kupata uzoefu na kutambua kuingilia kati kwa Mungu kwa niaba yetu?

Mungu Aliye Hai wa Maajabu

Soma Yoshua 3:6-17. Huku kuvuka Yordani kulikofanyika kwa namna ya muujiza, kunatuambia nini kuhusu tabia ya Mungu tunayemtumikia?

Kuvuka Mto Yordani kunaelezwa katika Yoshua 3:5 kwa neno la Kiebrania, *niphla'ot*, "miujiza, maajabu," kwa kawaida hilo linarejea kwa matendo makuu yasiyo ya kawaida ya Mungu na hilo linaonesha hali ya upekee Wake (*Zab. 72:18; Zab. 86:10*). Baadaye, Waisraeli walitafakari juu ya matendo haya, na matokeo yake, wakamsifu Bwana (*Zab. 9:1*) na wakamtangaza kati ya mataifa (*Zab. 96:3*). Mapigo kule Misri (*Kut. 3:20; Mik. 7:15*), kuivuka Bahari ya Shamu, pamoja na uongozi wa Mungu jangwani (*Zab. 78:12-16*) yalikumbukwa kama maajabu ya namna hiyo.

Waandishi wa Biblia walijua na kushuhudia ukweli kwamba Mungu aliyeuumba ulimwengu, kamwe hakuwekewa mipaka na kuzuiwa na uumbaji Wake. Hakuna kisichowezekana (Ebr. "cha ajabu sana") kiasi cha Yeye kutoweza kukikamilisha (*Yer. 32:17*). Jina Lake na tabia yake ni vya kushangaza (*Hes. 13:18*), Naye anazidi uwezo wetu wa kuelewa.

Kwa kulinganisha na miungu ya mataifa mengine, ambayo haiwezi kuokoa (*Zab. 96:5; Isa. 44:8*), Mungu wa Biblia ni "Mungu Aliye Hai," atendaye mambo na mwenye uzima, ambaye wafuasi Wake wanaweza kumtumaini wakitarajia kuingilia Kwake kwa niaba yao.

Nabii Zekaria alitumia neno hilo hilo (kutoka katika mzizi ule ule wa neno kama lilivyo *niphla'ot*) aliweza kuona maisha yaliyokuwa yakija mbele baada ya uhamisho wa Babeli. Aliona ya kwamba Yerusalemu ilikuwa ijengwe mpya kikamilifu tena wazee wakiketi kwenye mitaa ya jiji na wavulana na wasichana wakicheza pale. Kwa wale wakazi wa jiji walioonekana kutokuamini ambao bado walikuwa wakionesha ishara za uangamivu wake, Zekaria alisema: "Bwana wa majeshi asema hivi, Ingawa hili ni neno lililo gumu mbele ya macho ya mabaki ya watu hawa katika siku hizo, je! Liwe neno gumu mbele ya macho yangu? Asema Bwana wa majeshi. Bwana wa majeshi asema hivi, Tazama, nitawaokoa watu wangu toka nchi ya mashariki, na toka nchi ya magharibi; nami nitawaleta, nao watakaa katikati ya Yerusalemu" (*Zek. 8:6-8*).

Soma Luka 18:18-27. Jibu la Yesu kwa wanafunzi Wake linakutiaje moyo kumtegemea Mungu hata katika yale yaonekanayo kutowezekana?

Kumbuka

Soma Yoshua 4. Kwa nini Mungu aliwataka Waisraeli wajenge kumbukizi?

Kusudio la mawe haya ni kuwa “ishara.” Neno la Kiebrania ‘ot hutumika mara kwa mara pamoja na neno “ajabu” na linaweza kuwa likirejea kwenye matendo ya miujiza inayofanywa na Mungu (*tazama somo la jana*), kama vile mapigo ya Misri (*Kut. 7:3; Kum. 4:34*). Linaweza pia kumaanisha “alama” au “ishara,” kama ishara ya nje ya ukweli wenye kina upitao ufahamu wa kibinadamu. Kwa mfano, upinde ni “ishara” ya agano (*Mwa. 9:12, 13*); damu kwenye miimo na linta za nyumba za Waisraeli inaitwa pia “ishara” (*Kut. 12:13*); na jambo muhimu zaidi Sabato ni “ishara” ya Uumbaji na ya kuwepo kwa Mungu kunakotakasa (*Kut. 31:13, 17; Eze. 20:12*).

Hapa, ishara inafanya kazi kama ukumbusho, ukikumbusha kila kizazi kinachofuata juu ya muujiza wa kuvuka mto. Neno ukumbusho (zikkaron) linatokana na neno zakar, “kukumbuka,” likimaanisha zaidi ya kauli ya kutendwa ya kukumbuka kitu fulani. Linamaanisha kukumbuka kunakofuatiwa na kitendo halisi (*Kum. 5:15; Kum. 8:2*). Uwekaji wa mawe ya ukumbusho (*Mwa. 28:18–22*) na kaida zilizoleta maswali (*Kut. 12: 26, 27; Kum. 6:20–25*) lilikuwa ni jambo la kawaida nyakati za Agano la Kale. Badala ya kurudia miujiza tena na tena, Mungu anaweka mnara wa ukumbusho unaoamsha kumbukumbu ya matendo Yake makuu na hivyo kuchochea majibu yenye maana. Kwa hiyo, ishara hiyo ilipasa iwe hapo “milele,” ikionesha hitaji la kuendelea kudumisha muujiza huu wa Bwana kwenye kumbukumbu za watu Wake bila kukoma.

Swali lililotarajiwa, la vizazi vilivyokuwa vije mbeleni ni swali muhimu kwa sababu limeundwa kwa namna binafsi: “Ni nini maana yake mawe haya?” Kila kizazi sharti kiweke ndani kabisa ya moyo na kuelewa maana ya mawe haya chenyewe kila mmoja binafsi. Imani katika Mungu atendaye miujiza inaweza kudumishwa ikiwa tu, kila kizazi kitadumu kugundua chenyewe umuhimu wa matendo makuu ya YAHWEH. Imani ya namna hiyo itafanya tofauti kubwa kati ya kuyaishi mapokeo yaliyojengwa katika Biblia, na desturi tu, dini iliyokufa ya kizazi kilichopo kilichonyimwa thamani na ari yake ya awali. Mwishoni, tunahitaji kufanya imani iliyojengwa kwenye Biblia kuwa yetu binafsi. Hakuna hata mmoja, hasa wahenga wetu, awezaye kuamini kwa ajili yetu.

Je, ni yapi baadhi ya makumbusho, makumbusho binafsi, toka katika safari yako binafsi na Bwana yanayokusaidia kukumbuka kile ambacho Yeye amekutendea?

Kusahau

Soma Yoshua 4:20–24 ukizingatia aya zifuatazo: *Waamuzi 3:7; Waamuzi 8:34; Zab. 78:11; Kum. 8:2, 18; Zab. 45:17*. Kwa nini ilikuwa muhimu hivyo kukumbuka matendo makuu ya Bwana?

Tambua badiliko katika nafsi kulingana na Yoshua 4:23. Maji ya Yordani yanatajwa kuwa yalikaushwa mbele “yenu,” yaani, mbele Waisraeli wote ambao ndipo tu walikuwa wamevuka Yordani. Tofauti na hivyo, Bahari ya Shamu inatajwa kukauka mbele “yetu,” wale ambao bado walikuwepo kutokea katika kizazi cha kwanza na ambao walipitia uzoefu wa Kutoka. Matukio mawili ambayo vizazi hivi viwili tofauti viliyapitia yalifanana kwa umuhimu, jambo lililoweza kizazi cha pili chake, kupitia kwa ushuhuda wa wazazi wao, kugundua upya maana ile ile ya Yordani kuvuka wao wenyewe.

Kwa ujumla, huwa tunachukulia hali ya kusahau kama sifa bainishi ya kawaida ya wanadamu wote. Hata hivyo, hali ya kusahau katika maana ya kiroho huwa inakuwa maandalizi ya matokeo mabaya.

Hata leo, kama tunataka kudumisha utambulisho wetu kama watu wenye wito na utume wa pekee, itatupasa kutengeneza nafasi kwa ajili ya kuhuisha kumbukumbu zetu binafsi na za jumuiya ili tudumishe fokasi au umakinifu wetu kule tulikotokea, kwamba sisi ni nani, na kwa nini tupo hapa.

Soma 1 Wakorintho 11:24, 25 na Yohana 14:26. Je, ni kwa nini daima lazima tukumbuke kile Kristo alichotufanyia? Ni jambo lipi lingine lenye maana bila hicho?

Kwa uwazi, Ellen G. White alielewa kwamba bila kudumu katika kujiongoza kwa kuzingatia matendo ya Mungu na udhihirisho wake wa wakati uliopita, ni hakika tutapoteza motisha wa kuendeleza utume wetu wakati ujao: “Hatuna cha kutuogofya kwa ajili ya wakati ujao, isipokuwa kama tutasahau jinsi Bwana alivyotuongoza, na mafundisho Yake katika historia yetu iliyopita.” Ellen G. White, *Life Sketches*, uk. 196.

Japokuwa ni muhimu kukumbuka wakati uliopita na jinsi Bwana alivyotenda kazi maishani mwako, kwa nini ni lazima siku kwa siku uwe na uzoefu Naye na uhalisia wa upendo Wake na kuwepo Kwake sasa?

Ng'ambo ya Yordani

"Aligeuza bahari ikawa nchi kavu;
Katika mto walivuka kwa miguu;
Huko ndiko mlikomfurahia" (Zab. 66:6).

Kuvuka Bahari ya Shamu na kuvuka Yordani zote ni alama za kipindi kipya katika historia ya kibiblia, na matukio yote mawili yana umuhimu wa kiishara (*taz. Zab. 66:6; Zab. 114: 1-7 na 2 Fal. 2:6-15*). Tayari katika Agano la Kale zipo aya zinazounganisha matukio haya mawili ya kuvuka na kutambua maana, kwa namna inayoelekeza mbele zaidi ya mazingira ya awali. Kwenye Zaburi 66:6, mtunga zaburi alishangilia tendo la Mungu la ukombozi maishani mwake (*Zab. 66:16-19*) kwa kurejea kwenye mifano ya kihistoria ya kuvuka Bahari ya Shamu na pia Yordani.

Zaburi 114 pia inayafunga matukio hayo mawili pamoja, si kwa sababu mwandishi hakuona tofauti ya nyakati za matukio kati ya moja na lingine, bali kwa sababu ya umuhimu wa kitelolojia ambao haya matukio mawili yote yanao. Kwa namna hiyo, matukio hayo yote mawili yanaonekana yakichangia katika badiliko la hadhi ya Israeli, moja kutoka utumwani hadi kuwa katika uhuru, kisha kutoka katika hali ya kuhamahama bila kuwa na ardhi yao wenyewe hadi katika mkao wa kitaifa. Kwenye zaburi hizi, mifano hii miwili ya kuvuka, inasimama kama vielelezo vya badiliko katika hadhi ya mwandishi kutoka katika hali ya kunyanyaswa, umaskini, kutokujiweza, na kudharaulika hadi kwenye usalama, ustawi, wokovu na heshima.

Vilevile ni pale kando ya Yordani ambapo kutwaliwa kwa Eliya kunatokea katika muktadha wa muujiza kama ule uliorekodiwa katika kitabu cha Yohana. Kwa Eliya, kuvuka kwake kulileta hadhi muhimu sana maishani mwake: Alichukuliwa na kwenda mbinguni. Kwa Elisha, badiliko hapa pia lilikuwa muhimu: msaidizi wa nabii (*1 Fal. 19:21*) anakuwa nabii wa taifa (*2 Fal. 2:22*).

Soma Mathayo 3:16, 17 na Marko 1:9. Waandishi wa Agano Jipya wanadokezeaje maana ya kiishara, ya kiroho ya Mto Yordani?

Huduma ya kidunia ya Yesu, Mwakilishi wa Israeli, inafuatia kiolezo cha historia ya Israeli ya kale. Yesu anapitia uzoefu wa "Bahari ya Shamu" na wa "Yordani." Anaitwa kutoka Misri baada ya tangazo la kifo (*Mt. 2:14-16*), anatumia siku 40 nyikani (*Mt. 4:2*) kama iliyokuwa miaka 40 ya Israeli ya kale, na kama hatua ya mpito ya kutoka kwenye maisha Yake binafsi hadi kwenye huduma ya jumuiya pana, anabatizwa kwenye mto Yordani (*Mt. 3:16, 17; Mk. 1:9*).

Baadaye, Waebrania 3-4 inatambua umuhimu wa kiishara wa kuvuka Yordani na inawasilisha kule kuingia Kanaani kama kivuli kilichotangulia "pumziko la neema" ambalo Wakristo wanaliingia kwa njia ya imani.

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, "Kuvuka Yordani," uk. 122, 123, kwenye *Wazee na Manabii, Sehemu ya 2*.

"Jifunze kwa uangalifu uzoefu wa Israeli katika safari zao kwenda Kanaani. Soma sura ya tatu na ya nne ya YOSHUA, ukirekodi maandalizi yao kwa ajili ya kuvuka Yordani kwenda kwenye nchi ya Ahadi. Yatupasa tudumisha mioyo yetu katika kujifunza, kwa kuhuisha kumbukumbu zetu kwa masomo ambayo Bwana aliwafundisha watu Wake wa kale. Kisha kwetu sisi, kama alivyokusudia iwe kwao, mafundisho ya Neno Lake yatadumu kuwa ya kuvutia na yanayogusa." Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, gombo la 2, uk. 994

"Israeli ya kisasa ipo katika hatari ya kumsahau Mungu na kuongozwa kwenye ibada ya sanamu kuliko watu Wake wa kale. Sanamu nyingi ziliabudiwa, hata na wale waliojiita kuwa ni washika Sabato. Kwa namna ya pekee kabisa, Mungu alikuwa amewaonya watu Wake wa kale dhidi ya ibada ya sanamu, kwani ikiwa wangeongozwa mbali na kumtumikia Mungu aliye hai, laana Yake ingewakalia, wakati ambapo kama wangempenda Yeye kwa nguvu zao zote, angewabariki kwa wingi kwenye vikapu na kwenye soko na angeondoa maradhi kutoka katikati yao." Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, gombo la 1, uk. 609.

Maswali ya Kujadili:

① Jadili kwenye kikosi chako juu ya kuvuka katika Yordani kwa namna ya muujiza. Fasili yako ya miujiza ikoje? Kwa nini inaonekana kwamba Mungu hatendi miujiza kama hiyo leo?

② Ni njia zipi za kivitendo unazoweza kupendekezea kikosi chako kwa ajili ya kuzuia usahaulifu wa kiroho, kama mtu mmoja mmoja na kama kanisa? Huku ikiwa ni muhimu kwamba tuwe na uhusiano hai, endelevu na Mungu, na kwamba hatujengi uzoefu wetu wote wa Kikristo katika uzoefu wetu wenye nguvu wa wakati uliopita, tunawezaje kuendelea kutumia uzoefu wetu uliopita kama kumbusho la jinsi ambavyo Mungu ametenda kazi maishani mwetu?

③ Kwa upande mmoja, unafikiri ni kwa namna gani Sabato inaweza kutusaidia kukumbuka namna ambavyo Mungu ameingilia kati maishani mwetu, na kwa upande mwingine, inatupatiaje utangulizi wa muonjo wa pumziko lililoahidiwa katika ufalme Wake? Sabato inaelekezaje si tu kwenye kile tunachopaswa kukumbuka bali pia kwa kile tuwezacho kukitarajia katika wakati ujao?